

експлуатації будівель, споруд, ліфтів та інженерних мереж (тепло-, електро-, газо-, водопостачання, каналізації тощо) і запобігання виникненню аварій на об'єктах митної інфраструктури, з урахуванням вимог чинного законодавства щодо цього, організовують виконання заходів з обстеження, оцінки технічного стану, паспортизації та поточної експлуатації будівель та споруд Митниці, організовують проведення ремонту об'єктів митної інфраструктури, контролює підтримання у належному санітарно-технічному стані об'єкти митної інфраструктури, здійснюють заходи з підготовки об'єктів митної інфраструктури до роботи в осінньо-зимовий період; готують розрахунки для формування показників до проектів кошторисів Митниці в частині визначення потреби у коштах на забезпечення видатків на оплату послуг, у тому числі комунальних, поточного та капітального ремонту, реконструкції, придбання обладнання та предметів довгострокового користування, контролюють дотримання термінів виконання господарських договорів; своєчасне подання до відділу фінансів і бухгалтерського обліку Митниці фінансових документів для здійснення оплати за цими договорами й відображення в облікових регістрах фактів придбання товарів, робіт, послуг тощо, організовують та здійснюють (у межах повноважень) роботу з питань землевідведення в установленому законодавством порядку (Режим доступу : <http://www.customs.gov.ua>).

Підрозділ 8.2

Інноваційний організаційно-правовий механізм створення та функціонування комунальних пароплавств в Україні

Кузнецов С. О.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри морського та митного права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРАВОВИЙ СТАТУС КОМУНАЛЬНОГО ПАРОПЛАВСТВА ЯК СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ КОМУНАЛЬНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ

Розробка наукових пропозицій щодо інноваційного організаційно-правового механізму функціонування комунальних пароплавств в Україні передбачає вирішення питання щодо правового статусу підприємств такого виду, зокрема як суб'єктів господарювання комунального сектора економіки, у сфері якого задовольнятимуться потреби територіальної гро-

мади в транспортних послугах, що надаються морськими транспортними підприємствами – пароплавствами.

Відповідно до Конституції України комунальні підприємства, організації і установи утворюють, реорганізують (здійснюють контроль за їх діяльністю) та ліквідують територіальні громади безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування (частини першої статті 143). Вони можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти комунальної власності для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ (частина друга статті 142).

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (ВВРУ. – 1997. – № 24. – ст. 170) далі – «Базовий закон» – рішення питань про створення, ліквідацію, реорганізацію та перепрофілювання підприємств, установ та організацій комунальної власності відповідної територіальної громади (п. 5, ч. 1, ст. 26), рішення питань про створення у разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення з іншими суб'єктами комунальної власності спільних проектів або спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, установ та організацій і визначення повноважень цих органів (служб) (п. 32, ч. 1, ст. 26) віднесено до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад.

Слід додати, що до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить: залучення на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, розташованих на відповідній території, та коштів населення, а також бюджетних коштів на будівництво, розширення, ремонт і утримання на пайових засадах об'єктів соціальної і виробничої інфраструктури та на заходи щодо охорони навколишнього природного середовища (п. 5, ч. а), ст. 28), а також об'єднання на договірних засадах коштів відповідного місцевого бюджету та інших місцевих бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування комунальних підприємств, установ та організацій, рішення інших питань, що стосуються спільних інтересів територіальних громад (п. 6, ч. а), ст. 28).

Отже, створення та утримання (зокрема, спільне фінансування) комунальних підприємств викликане потребами територіальної громади (декількох територіальних громад) у задоволенні інтересів (спільних інтересів), зокрема потреби в транспортних послугах, що надаються морськими транспортними підприємствами – пароплавствами.

Відповідно до Господарського кодексу України (ВВРУ. – 2003. – № 18. – ст. 144) – далі – ГКУ, діяльність у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність – є господарською діяльністю (ст. 3). Ця діяльність здійснюється суб'єктами господарювання – учасниками відносин у сфері господарювання (ст. 2),

які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна (ст. 55).

Зазначимо, що ГКУ не визначає зміст поняття «комунальний сектор економіки» отже, спираючись на положення частини 1 статті 260 ГКУ можемо припустити, що зазначену галузь економіки складає сукупність усіх суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері суспільного виробництва, спрямовану на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність, щодо задоволення потреб та інтересів (спільних інтересів) територіальної громади (декількох територіальних громад).

Отже, комунальні пароплавства – це суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність у сфері комунальної економіки, яка спрямована на задоволення потреб (спільних потреб) та інтересів (спільних інтересів) територіальної громади (декількох територіальних громад) у транспортних послугах, що надаються морськими транспортними підприємствами.

Особливості управління господарською діяльністю у комунальному секторі економіки визначені Господарським кодексом України. Так, управління господарською діяльністю у комунальному секторі економіки здійснюється через систему організаційно-господарських повноважень територіальних громад та органів місцевого самоврядування щодо суб'єктів господарювання, які належать до комунального сектора економіки і здійснюють свою діяльність на основі права господарського відання або права оперативного управління (ч. 1, ст. 24).

Суб'єктами господарювання комунального сектора економіки відповідно до ГКУ, є суб'єкти, що діють на основі лише комунальної власності, а також суб'єкти, у статутному капіталі яких частка комунальної власності перевищує п'ятдесят відсотків чи становить величину, яка забезпечує органам місцевого самоврядування право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів (ч. 3, ст. 24).

Отже, суб'єктами комунального сектора економіки можуть бути: 1) комунальні підприємства, що діють на основі лише комунальної власності; 2) підприємства, у статутному капіталі яких частка комунальної власності перевищує п'ятдесят відсотків; 3) підприємства, у статутному капіталі яких частка комунальної власності становить величину, що забезпечує органам місцевого самоврядування право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів. Що стосується управління господарською діяльністю у комунальному секторі економіки, то воно має здійснюватися через систему організаційно-господарських повноважень територіальних громад та органів місцевого самоврядування.